

Referat fra møtet i faggruppe landbruk 4.2.2020, Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma (Huvo)

Til stede: Dag E. Opsahl (Eidsvoll), Nina Lynnebakken (Nannestad), Hans Petter Langbakk (Ullensaker), Kari Engmark (Fylkesmannen i Oslo og Viken), Lise Gravermoen (Nes), Åse Marit Skjølås, (Østre Toten), Ola Bihaug (Hurdal) og Helge B. Pedersen (daglig leder).

Forfall: Bjørn Baardshaug (Akershus Bondelag).

Vedlegg til innkallingen: Dråglinjer, øvrige dokumenter til sak 4 oversendt per epost 31.1.20, resten som lenker (også gitt i referatet).

Sak	Innhold	Oppfølging/ ansvar
1	<p>Referat fra forrige møte (8.10.19) <u>Konklusjoner:</u> Ingen merknader. Godkjent.</p>	
2	<p>Diverse orienteringer <u>Helge orienterte om:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Styringsgruppemøtet 6.12.19, inkl. nytt styre, nytt mandat, mandat/oppgaver for faggruppene (lenke), vedtatt arbeidsplan og vedtak om at Hurdalsjøen ønskes innkalt til konsesjonsbehandling. • Oversikt over økonomiske tilskudd/støtte til Huvo i 2019. • Søknad om utredning av Høverelva-Hurdalselva, og bistand til Stange Almenning. • Badeplasser er nå lagt inn i Vann-nett. Oppsummering av resultater fra bakteriemålinger 2019 (lenke). • Div. kurs/møter: 14.10 Om bakterier i vannforvaltningen (lenke); VRM/VO-samling i Voss 4-6.11; Klimatilpasninger 20.11 (lenke); Kostnader i Vann-Nett 25.11 (lenke); Miljøgifter i vannforvaltningen 4.12 (lenke), med arbeidet i Huvo som eksempel. Nytt kurs 3.3.20 om Grunnforurensingsdatabasen (lenke). Samling for VRM/VO i Innlandet og Viken (5.-6.3). • Ny: Innlandet og Viken vannregion, med 20 vannområder (8 nye). Omfatter 7 fylker. • Det ble understreket at vannforskriften også setter krav om ikke å gå ned en miljøtilstandsklasse – dvs. nye inngrep i vassdrag må også vurderes ift. vannforskriften. Det ble oppfordret om å ta det med inn internt i kommunene også til andre avd. (særlig plan, areal, byggesak) i tillegg til fokuset i landbrukssaker. <p><u>Konklusjoner/oppfølging:</u> Som vedlegg til referatet følger to foredrag fra kurset 25.11.</p>	
3	<p>Status Huvo-prosjekter Det ble kort orientert om følgende Huvo-prosjekter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ferdig gjennomført miljøgiftkartlegging i Gjødingelva (lenke), Hæra (lenke), Tilløpsbekker NFS (lenke), Andelva (lenke) og Stensbyåa (lenke). • Ullensaker kommune har gjennomført dykkingen i Transjøen. • Oppfølgingen av Risa og fiskedøden. Ferdig M.Sc.-oppgave (lenke), ny student i gang (lenke). Følges også opp med 	

	<p>multiparameterlogger, sammen med Risautvalget og NMBU.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bestillingen fra styringsgruppa om å kartlegge avrenning fra skytebaner. • Det er planer om å oppsummere all miljøgiftkartleggingen i et Huvo-notat, når det blir tid. • Gjennomførte utredninger og planlagte oppfølginger i: Honsjøen (lenke), Lysjøen (lenke), Andelva (lenke), Hegga (lenke), Gjødingelva (lenke), Høverelva-Hurdalselva, Risa og hva som er adressert til SVV og NVE samt kontroll av fisketrapp i Vorma. • Genetikk for å kartlegge gytesteder for storørreten i Hurdalssjøen. • Utsatt rapport for elektrofiske i vassdrag i Huvo 2019. • Tegninger og tekst er ferdige på brosjyrene om krysningspunkter vei vs. gytebekk og drikkeplass for beitedyr vs. gytebekker. Venter nå bare på «settingen». • Om overvåkingen for 2019, og nytt anbud for 2020-2021. 	
4	<p>Bruken av NIBIO rapport nr. 173, 2019</p> <p>Hovedkonklusjonene i rapporten (lenke) ble gjennomgått, og diskutert. Det ble påpekt at rapporten kun har lagt til grunn sjablongtall fra NGU-kartet mht. leire/miljøsmål, og at det også må sammenholdes med løpende tiltaksrettet overvåking (lenke). For vassdrag som pt. ikke er endelig fastsatt som «leirelv» må derfor <i>ikke</i> miljøsmål og avlastningsbehov i NIBIO-rapporten brukes. Det anbefales fortsatt å bruke vedlegg 2 i lokal tiltaksanalyse som beste tall for avlastningsbehov (lenke). Men rapporten gir verdifull oversikt over hvilke typer tiltak som forventes å gi mest effekt for hvert delfelt. Det ble påpekt at viktige andre tiltakstyper som gjødselhåndtering og spredetidspunkt ikke er med i rapporten, men høyst aktuelle i Huvo.</p> <p><u>Konklusjoner/oppfølging:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Den viktigste rådgiver i praksis for å senke P-AL-tallet er landbruksrådgivningen. Ikke egnet som eget tiltak ift. Vann-nett. 2. Viktig å følge opp gjødselplanene (inkl. biorest). 3. NIBIO-rapporten brukes som del av grunnlaget for å velge tiltakstyper og omfang, som så løftes inn til neste planperiode (2022-2027), jf. sak 7. 4. Det er ønskelig med et «kick-off-arrangement» til høsten om de nye kravene i RMP, i samarbeid med landbruksrådgivningen. Tips til eksempelområder/lokaliteter ønskes sendt til fylkesmannen. 	<p>Alle</p> <p>Alle/Kari</p>
5	<p>Status for RMP-kravene</p> <p><u>Kari orienterte:</u></p> <p>Det blir én felles miljøkravforskrift, dvs. områdene i Buskerud, Akershus og Østfold ses sammen. Det kom inn 21 gode innspill i høringen. For områder med miljøkrav i dag, vil de nye kravene gjelde fra 1.1.20. For de som pt. ikke har krav, vil det gjelde fra 1.1.21. For alle vil kravpkt. 1 gjelde fra 1.1.21. Fordi vannforekomst (VF)-inndelingen nå er endret, er dette blitt forsinket, og virkeområdene må ses på nytt. Miljøkravene er klare og skal sendes til Lovdata med gamle virkeområder, men dersom den nye inndelingen av VF innebærer endret virkeområde, må virkeområdene ut på ny høring. Pt. er ingen konklusjon fattet på virkeområder, men planen er å ha det klart innen februar, med mulig høring i april/mai. For øvrig ble det diskutert hvor uheldige det har vært at VF ble inndelt på nytt nå i denne perioden.</p>	

Sektorvis/kommunevis gjennomgang av egne tiltak i 2019Hurdal (Ola orienterte):

Det har skjedd lite i Hurdal siden forrige møte. Fikk dårlig oppslutning på RMP i høst pga. færre typer tiltak å søke på, særlig da «siste års eng» ikke lenger var aktuell. Flere vurderer å øke kapasiteten på husdyrgjødsel, men fordi det er økende antall deltidsbønder er viljen til investeringer redusert. Fra 1. mai kommer ny medarbeider på landbrukskontoret i Hurdal.

Nes (Lise orienterte):

Det har vært hele 202 søknader på RMP, og 53 på SMIL. Det ble pløyd mindre pga. mye regn i fjor høst. Håper tiltakene begynner å gi resultater på vannmiljøet. Det er generelt utfordrende med økende andel jordleie og at flere bruk søker om fradeling av tun. De selger jord og skog til naboen og bor på bruket selv, alternativ at de selger tunet også.

Østre Toten (Åse Marit orienterte):

Også i Østre Toten er det generelt utfordrende med økende andel jordleie og fradelinger, slik som i Nes. Ellers er det fokus på tømmerdrifter og andre skogbrukstiltak som er det viktigste innen Huvo.

Fylkesmannen i Oslo og Viken (Kari orienterte):

Det har vært jobbet med å samordne praksis i fylkene Buskerud, Østfold og Akershus/Oslo. Buskerud har ikke samme kunnskapsgrunnlag i bunnen som de andre fylkene pt. Oppfordring til kommunene ift. inngangen til 2. planperiode: Sjekk om det som nå står er de rette og nødvendige tiltakene videre, eller om andre/nye tiltak bør inn nå. For husdyrgjødsel mangler fortsatt hjemmel til å sette krav. I høringen nå om miljøkrav, foreslås noen områder tatt ut, og andre inn, f.eks. Hæra i Huvo (se også sak 5). For øvrig jobbes det med SMIL-midler, der rammene må ses i sammenheng med RMP-kravene.

Nannestad (Nina orienterte):

Det har vært økt oppslutning om RMP, særlig grasdekte soner. Det har vært fokus på håndtering og lagring av husdyrgjødsel ved kontroller av produksjonstilskudd, samt fokus på jordtap nær vassdrag og generelle miljøråd. Det gjennomføres tiltak som ikke rapporteres/er omsøkt via RMP, f.eks. miljøvennlig spredning av husdyrgjødsel. Det er overraskende mye stubb/gras langs vassdrag. Det er en del interesse for hydrotekniske tiltak, med planer om forbedringer. Kommunen har gitt innspill til FM på RMP-miljøkrav. Ved hestesportsenteret i Maura foretas kompostering av hestemøkk. Det kan være at de også tar i mot fra andre kommuner.

Ullensaker (Hans Petter orienterte):

Kommunen har gitt innspill til masseinntak i området ved Hersjøen. Fylkesmannen har innskrenket området med rådighetsbegrensninger i alunskiferdeponiet, basert på målinger i grunnen. Kommunen er skeptisk til den innskrenkingen. Det har vært behandlet en sak om overflateavrenning fra Sessvollmoen. Det er tydelig økt oppslutningen om RMP. Mye erosjon pga. klimaendringene. Noe oppgang i antall SMIL-saker. Har vært i dialog med grunneier om Bjørtombekken.

	<p>Observasjonen/bekymringsmeldingen om åkersprøyta ved Risebro er fulgt opp. Sprøytejournalene viste at ulike midler ble brukt 1 – 2 dager før fiskedøden hhv. i 2015 og 2016, slik at det er relevant å foreta analyser av nedfrosset fisk. Blir fulgt opp videre.</p> <p><u>Eidsvoll (Dag orienterte):</u> Det har vært en del oppgang på RMP, og midlene er brukt opp både på SMIL og til grøfting. Det er hele tiden «noe på gang», dvs. det går i riktig retning. Det er store behov for grøfting/hydratekniske tiltak, ikke minst pga. klimaendringer og bruk av tyngre maskiner.</p> <p><u>Huvo (Helge orienterte)</u> Orienterte om at et tiltak innen skogbruk var lagt inn i Vann-Nett. Det er: «Ekstra miljøsikring ved skogsdrift», nr. 5101-2703-M. Begrunnet i at det er et spesielt område, med tidligere uheldige episoder. På bakgrunn av innspill fra Huvo er forøvrig gytebekker tatt inn som eget krav-pkt. i FSC-sertifiseringen.</p> <p><u>Konklusjoner/oppfølging:</u> Tiltakslista sendes ut til hele gruppa for en oppdatering. Frist 2 uker.</p>	Helge/Alle
7	<p>Innspillene/tiltakene inn til revidert vannforvaltingsplan Helge innledet med en orientering om hvordan prosessen initialt ble lagt opp, prosessene knyttet til dette og senere endringer i VF, med den følge at fristene for innlevering/jobbing i Vann-nett ble utsatt først fra 31.12, så til 31.1 og til slutt 1. april. Både for å få tid til kvalitetskontroll internt, «siste justering» og en «utsjekk» til referansegruppa – slik vi har forespeilet dem, bør Huvo ha som mål at alt er ferdig i Vann-Nett innen 1. mars. Det gjenstår pt. mye opprydding fra fylkesmannen og VO etter splittingen av VF. Det er varslet tydelig både inn til FM og VRM at tidspunktet for å dele opp VF var særdeles uheldig, og at konsekvensene er store både kapasitetsmessig nå, og ikke minst på å opprettholde så stort detaljeringsnivå over tid. Den bekymringen deles av FM og VRM, og er løftet videre inn til Miljødirektoratet og NVE.</p> <p>Oppgaven til faggruppe landbruk er nå primært: a) Kontrollere at viktige påvirkninger fra landbruk ligger i Vann-nett på rett VF og med rett type. b) Legge inn «egne» tiltak for å nå miljømålet. Som grunnlag for det siste se sak 4 og 5. Kommunen er ansvarlige for å påse at tilstrekkelige og «riktige» tiltak legges inn, at det blir riktig tiltakstype, status/tid, volum/mengder og omtrentlige kostnader. Det brukes veileder om «Virkemidler og tiltak i vannforvaltningen» (lenke), og eksempelsamling av kostnadsanslag (lenke). Nina orienterte om at det finnes en oppdatert versjon, den er pt. ikke på Vannportalen, men ventes lagt ut med det første.</p> <p>Det ble minnet om at vannforskriften er en rammeforskrift, og at den skal følges. Det er ikke frivillig om den etterleves eller ikke, alle sektormyndigheter <u>skal</u> følge den opp. Regjeringen har gitt klare og tydelige føringer, også på at tiltakene innen jordbruk <u>må styrkes</u> inn i kommende planperiode, se side 6-9 i brevet fra Regjeringen (lenke); «Herunder skal fylkesmennenes og kommunenes hjemler til å stille krav til gjennomføring av miljøtiltak tas i bruk der det er nødvendig for at miljømålene etter vannforskriften nås innen 2027, og senest innen 2033.»</p>	

	<p>Det er stor forskjell mellom kommunene på hvor krevende det vil være å finne riktige tiltak mm. Huvo legger inn i Vann-Nett det som kommunene ber om. Hvordan det best gjøres i praksis avtales direkte mellom den enkelte kommunes representant og daglig leder. F.eks. arbeidsmøte, telefonmøte, kun epost, eller Lync. Det oppfattes slik at Hurdal, Østre Toten og Nes er ferdige», dvs. ikke trenger å legge inn (flere) tiltak mm i Vann-Nett, med mindre det er beskyttende tiltak som nå i ettertid ønskes lagt inn. Nannestad, Ullensaker og Eidsvoll jobber videre. Fristen settes til 1. mars, dvs. da må det ligge klart i Vann-Nett.</p> <p><u>Konklusjoner/oppfølging:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Alle sjekker «sine» VF, dvs. om noen landbrukspåvirkninger nå skal rettes. Det viktigste er at vesentlige påvirkninger er med og med rett påvirkningsgrad (ble gjort i høst, men bør sjekkes etter oppdelingen av VF, samt kvalitetskontroll). Helge sender ut en oversikt over alle «nye» VF per kommune for kontroll. 2. Tall for nye arealberegninger med oppdaterte erosjonsrisikoklasser ble etterspurt. I så fall bør det tas så raskt som mulig, og sendes kommunene. 3. Helge sender ut epost til Nannestad og Ullensaker for innspill via epost, evt. senere oppfølging per telefon, møte, Lync etter ønske. Helge legger innspillene fra kommunene deretter inn i Vann-Nett. 4. Dag og Helge jobber sammen videre med tiltakene i Eidsvoll (gjelder de fleste av landbrukstiltakene i Huvo). 	<p>Dag, Nina, Åse Marit, Ola, Hans Petter, Lise Helge</p> <p>Kari</p> <p>Nina, Hans Petter, Helge</p> <p>Dag, Helge</p>
8	<p>Innspill til Huvo-budsjettet for 2022</p> <p>Huvo skal primært bruke «egne» midler der vi har søkt om prosjektstøtte, der det er øremerkede tilskuddsmidler, der bestillingen kommer fra styringsgruppa, til div. problemkartlegging og styrking av kunnskapsgrunnlaget, og/eller der det ligger inne i vår «arbeidsplan». Videre kan Huvo bruke av fellesmidlene for tiltaksgjennomføring der ingen kan pålegges eller forventes å betale for tiltaket/eldre «synder» osv. Men andre temaer som kan tenkes å styrke muligheten for å få gjennomført tiltak som innebærer at miljømålet nås, er også aktuelt å ta inn for videre vurderinger i prosjektgruppa og styringsgruppa.</p> <p>Budsjettet for i år og innspillene fra økologigruppa for 2022 ble presentert. Fra Nannestad ble det spurt om Huvo gir tilskudd til åpning av eldre bekkelukkinger. Daglig leder svarte at dersom det anses som viktig for å nå miljømålet, kan det være aktuelt å løfte det videre, men dersom det «kun» er et generelt miljøforbedrende tiltak (styrking av vannbalansen, bedre rensing, økt biologisk mangfold osv.), oppfattes det pt. som mindre aktuelt å finansiere med Huvo-midler, særlig dersom det kan skape presedens for andre områder. Det er uansett en beskjeden mengde midler som Huvo disponerer fritt selv.</p> <p><u>Konklusjoner/oppfølging:</u></p> <p>Dersom noen kommer på konkrete innspill til budsjettet, bes det sendes til daglig leder i god tid før neste prosjektgruppemøte (9.3).</p>	<p>Alle</p>
9	<p>Eventuelt</p> <p>Ingen saker.</p>	

10	Fysisk innlegging i Vann-Nett av tiltak samt utsjekk av påvirkninger Lise, Dag og Helge gikk gjennom Nes kommune sine forslag til tiltak og la det inn i Vann-Nett online. I tillegg ble tiltakslista for Nes kommunes oppdatert, slik at den også anses som ferdig.	
Neste møte Onsdag 7. oktober 2020, kl. 10.00-15.00 i Hurdal kommune.		Dag/Helge

Helge B. Pedersen (ref.)

Vedlegg:

- Nasjonale føringer for arbeidet med oppdatering av de regionale vannforvaltningsplanene.
- 2 Plansjer fra kurset 25.11.19 om innlegging av kostnader i Vann-nett.
- Oversikt over aktuelle tiltakstyper (per 17.11.19)
- Eksempelsamling for utarbeidelse av kostnadsanslag (per 17.11.19)

<i>Postadresse</i>	<i>Telefon</i>	<i>E-post</i>
Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma	66 10 50 67/66 10 50 00	postmottak@nannestad.kommune.no
c/o Nannestad kommune	<i>Telefaks</i>	<i>Internett</i>
Teiealleen 31	66 10 50 10	www.huvo.no
2030 Nannestad		